

2015

Landschappelijk inrichtingsplan Vierhuizenweg 21, Oldebroek

Ing. J.J. Schenk,
Tuin,- en landschapsarchitect
23-6-2015

Colofon

In opdracht van: Gemeente Oldebroek, Dhr. J.W. van Hoorn
Initiatiefnemer: Fam. A. Schenk
Datum: 23 juni 2015
't Mulligen Ing. J.J. Schenk, tuin- en landschapsarchitect
06 55 89 33 75

Aanleiding

In het buitengebied van de gemeente Oldebroek heeft de familie Schenk een woonperceel met een W2 bestemming. De familie is voornemens om de tweede woning, welke nu achter de bestaande woning gesitueerd is, naast de bestaande woning te plaatsen. Het ensemble van bebouwing krijgt dan een betere uitstraling, die past in het landschap en bebouwingsbeeld van het buitengebied.

Omdat het groene karakter van de gemeente een belangrijke identiteit drager is, verlangt de gemeente Oldebroek een haalbaar, landschappelijk inrichtingsplan, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden ingezet ter versterking van deze groene kwaliteit.

In dit plan wordt beoogd het perceel landschappelijk verantwoord in te richten vanuit een cultuurhistorische invalshoek. Hierbij is rekening gehouden met het Landschapsonwikkelingsplan van de gemeente Oldebroek en met de wensen van de eigenaar. Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan.

<http://WWW.BT-CLB/multigen.nl>

vrijdag 15 januari 2015 11:25

Afb: Luchtfoto bestaande situatie

Historie

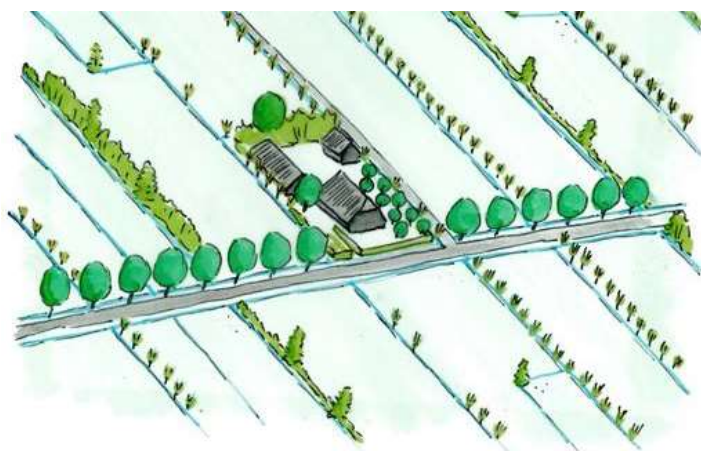
Op de onderstaande historische kaart uit 1900 is de ligging van het perceel aangegeven. Het terrein ligt in het veenontginningslandschap met de aanduiding halfopen coulissen. In de laatste ijstijd verspreidde de wind het zand van de droge zeebodem en rivierbeddingen als een deken over het landschap. In sommige gebieden stuwde de westenwind het zand op in kilometers lange dekzandruggen (de witte delen op de historische kaart). In de laagten tussen de dekzandruggen kon het regenwater moeilijk weg. Hier ontstonden veengebieden. Na het afgraven van het veen werden de gronden voornamelijk als grasland gebruikt. Er ontstonden lange percelen met agrarische bebouwing op de kop van de kavels. Langs de vele afwateringssloten stonden aan weerszijden knotbomen. Zo ontstond een besloten landschap met halfhoge bomen. Door de schaalvergroting in de landbouw is een groot deel van deze kleinschaligheid verdwenen. In het landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Oldebroek wordt gesproken van het versterken van het halfopen coulissen landschap.

Bron: www.historiekaart.nl

Ligging van het perceel bij benadering

Afb: Schets open coulissenlandschap

Huidige kwaliteiten

Landschap

De locatie ligt aan de Vierhuizenweg in Oldebroek, bijna op de kruising met de Bovenheigraaf. Het landschap kenmerkt zich door een open karakter. Er zijn doorzichten naar de Koeleweg, het Bovenpad en de Bovenheigraaf. De kwekerij achter op het perceel zorgt ter plaatse voor een meer gesloten karakter van het landschap.

Langs de Vierhuizenweg is door de gemeente een laan van eikenbomen gecreëerd. Langs de Bovenheigraaf, de Vierhuizenweg en het Bovenpad is een duidelijke lintstructuur in bebouwing zichtbaar.

Erf en bebouwing

De bestaande woning van de familie Schenk staat aan de Vierhuizenweg. De tweede woning is momenteel gesitueerd in een verbouwde schuur en staat achter de bestaande woning. De bestaande woning heeft een bescheiden uitstraling en volume en staat met de nokrichting evenwijdig aan de Vierhuizenweg. Er is een oprit aan de rechterzijde van de woning, deze is halfverhard. Tevens zijn hier parkeervakken aangebracht, omzoomd met heesters en bomen.

Rond de bestaande woning staan op de erfgronden solitaire grensbomen. Aan de zuidkant van de woning, linksachter op het perceel, is in de siertuin een groene bossage aangebracht, waar veel vogels in huisvesten. Ook langs de achtergrens is een speelse, groene afscheiding gecreëerd, met de uitstraling van een houtwal.

Achter het perceel is een kwekerij aanwezig. Deze is bereikbaar door een karrespoor over het perceel.

Afb: Foto bestaande situatie erf en bebouwing

Nieuwe kwaliteiten landschappelijke inpassing

In deze paragraaf worden randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd voor het ruimtelijk ontwerp van het erf. Het maakt duidelijk wat de ambities zijn en reikt inspiratie aan om mooie plannen te ontwerpen. Belangrijk is dat het plan binnen de visie van de gemeente Oldebroek past, zoals geformuleerd in het Landschapsontwikkelingsplan en het plangebied zoekzones landschappelijke versterking en groene wiggen. Het perceel valt niet binnen het laatst genoemde plan.

Nieuwe kwaliteiten:

- **Landschap**
 - Groene kavels vergroten het contrast met het open landschap aan weerszijde van de Vierhuizenweg;
 - De nieuwe bebouwing versterkt de lintstructuur van de Vierhuizenweg;
 - Met bomen worden groene kavelranden gecreëerd;
 - Door middel van een haag wordt een spuitvrije zone gecreëerd, om een gezond leefklimaat te waarborgen.

Afb: kaart bestemmingsplan Buitengebied 2007, verbeelding blad 5

In deze afbeelding is duidelijk de lintstructuur in bebouwing zichtbaar aan de Bovenheigraaf, het Bovenpad en de Vierhuizenweg.

- **Erf**

- Voor erfafscheiding wordt gebruikt gemaakt van streekeigen hagen en struiken. Ook wordt gewerkt met solitaire grensbomen. Er wordt geen gebruik gemaakt van dominante scheidingen zoals houten schuttingen.
- De woning komt voor de rooilijn van de bestaande woning. De woningen verspringen.
- Er wordt een inrit en parkeergelegenheid gecreëerd in samenhang met de bestaande woning. Hierbij is aandacht voor een groen karakter van het geheel.
- Bijgebouwen komen achter de woningen.
- De kwekerij blijft bereikbaar door gebruik te maken van de oprit van een van beide woningen.

- **Gebouwen**

- De woning heeft een volume dat aansluit bij de bestaande bebouwing aan de Vierhuizenweg.
- De woning heeft een enkelvoudig hoofdvolume met zadeldak.
- Nokrichting evenwijdig aan de Vierhuizenweg.
- De woning heeft een eenvoudige uitstraling, natuurlijk materiaal gebruik en gedempte kleuren.
- De woningen zijn niet identiek aan elkaar maar wel familie.

Cultuurhistorische waarden

1. Knip en scheerheggen

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Knip- en scheerheggen waren veelal te vinden nabij boerderijen en in het bijzonder rondom boomgaard en moestuin. Vaak dienden de heggen als eigendoms- of perceelscheiding. Een doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats.

Afb: Knip- en scheer haag: *Fagus sylvatica*

2. Solitaire boom

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijk beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Afb: Walnootboom, *Juglans regia*

3. Houtsingel

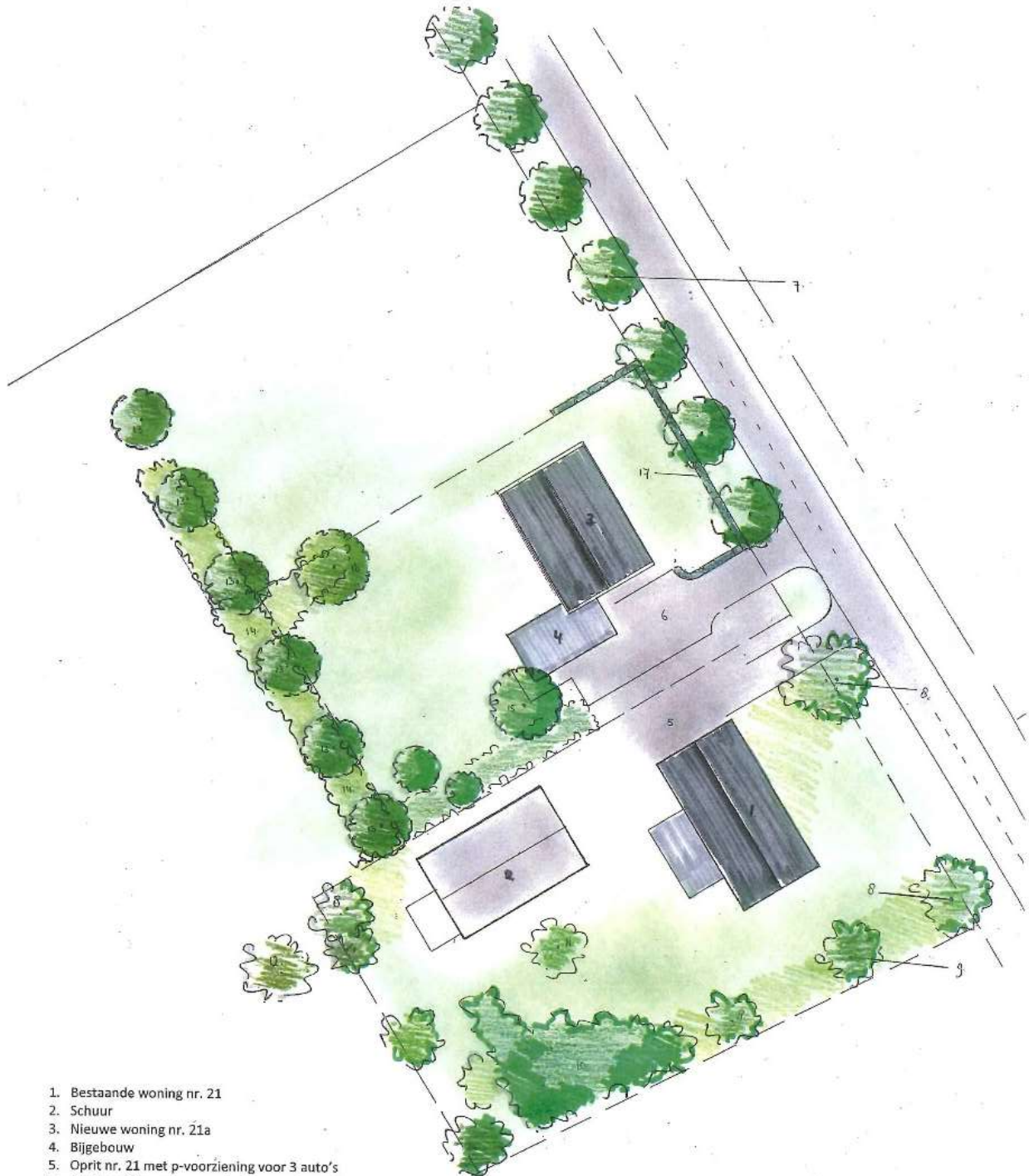
Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen. De houtsingel heeft landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie.

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de Gemeente Oldebroek hecht belang aan het terugbrengen en behouden van houtwallen en houtsingels, om bij te dragen aan een toename van de stand van enkele karakteristieke bewoners van deze houtwallen, zoals de Geelgors, de Grasmus, Braamsluiper en Paapje.

Afb: Houtsingel

Ontwerpkaart

1. Bestaande woning nr. 21
2. Schuur
3. Nieuwe woning nr. 21a
4. Bijgebouw
5. Oprit nr. 21 met p-voorziening voor 3 auto's
6. Oprit nr. 21a met p-voorziening voor 3 auto's
7. Bestaande bomenrij langs Vierhuizenweg (*Quercus robur*)
8. Bestaande solitaire grensbomen (*Betula pendula*)
9. Bestaande grensbomen (*Acer platanoides*)
10. Bestaande singel
11. Solitaire erfboom (*Liriodendron tulipifera*)
12. Solitaire grensboom (*Castanea sativa*)
13. Nieuw aan te planten in houtsingel (*Quercus robur*)
14. Houtsingel nieuw aan te planten met bosplantsoen
15. Nieuw aan te planten solitaire erfboom (*Juglans regia* 'Broadview')
16. Nieuw aan te planten solitaire grensboom (*Betula pendula*)
17. Nieuw aan te planten knipscheerheg (*Fagus sylvatica*)

1. Knip- en scheerheg

Op het erf

Een haagstructuur langs de voorzijde van de tuin, langs de oprit en langs de rechterkant van het erf. De rechterzijkant wordt laag aangeplant, om zo het open landschap te behouden.

Aanleg nieuw element

Locatie: zie ontwerpkaart
Plantwijze: 9 stuks per meter, planten in dubbele rij
Soort: *Fagus sylvatica* (beukenhaag)
Maat: 60-80 cm.

2. Solitaire bomen

Op het erf

Solitaire bomen zorgen voor gelaagdheid en structuur op het achtererf. Tevens geven ze de grens van het erf aan. In de soortkeuze is aangesloten bij het naastgelegen perceel en de bestaande bomenrij aan de Vierhuizenweg, om zo een samenhang in beplanting te creëren.

Aanleg nieuw element

Locatie: zie ontwerpkaart
Aantal: 1 stuks
Soort: *Juglans regia* 'Broadview' (walnoot)
Maat: 10-12 cm. (*stamomtrek op 1 meter hoogte*)
Plantwijze: Bij de woning

Aanleg nieuw element

Locatie: zie ontwerpkaart
Aantal: 1 stuks
Soort: *Betula pendula* (berk)
Maat: 10-12 cm. (*stamomtrek op 1 meter hoogte*)
Plantwijze: Minimaal 4 meter uit de bebouwing

Aanleg nieuw element

Locatie: zie ontwerpkaart
Aantal: 6 stuks
Soort: *Quercus robur* (eik)
Maat: 10-12 cm. (*stamomtrek op 1 meter hoogte*)
Plantwijze: Minimaal 4 meter uit de bebouwing

3. Houtsingel

Op het erf

De houtsingel vormt de achtergrens van het perceel en zorgt voor een natuurlijke afscheiding tussen de achterliggende kwekerij en het perceel. De houtsingel dient tevens als haag voor de spuitvrije zone, om een gezond leefklimaat te waarborgen. De haag hoeft in deze functie niet wintergroen te zijn, aangezien het spuiten op de kwekerij alleen in het groeiseizoen plaatsvindt, wanneer de haag volop in het blad zit.

De houtsingel mag aan de westzijde een semi-transparante singel zijn, zodat doorkijkjes over het landschap behouden blijven. Aan de zuidkant is gekozen voor een dichte singel, die aansluit bij de bestaande beplanting bij de bestaande woning. Dit zorgt voor een mooie samenhang in het landschap.

Aanleg nieuw element

Locatie: Zie ontwerpkaart

Soort: Bosplantsoen 80-100 cm. Soorten als *Crataegus monogyna* (meidoorn), *Acer campestre* (veldesdoorn), *Viburnum opulus* (gelderse roos), *Corylus avellana* (hazelaar), *Ilex aquifolium* (scherpe huls)